

ทิพวรรณ มหาวรรณ 2556: การขยายพันธุ์คาวน้อย (*Pogostemon helferi* Hook f.) ในสภาพ
ปลอดเชื้อ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาศาสตร์การประมง) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์
การประมง ภาควิชาชีววิทยาประมง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์
ชัชวีร์ แก้วสุรลิขิต, วท.ม. 59 หน้า

การฟอกฆ่าเชื้อชิ้นส่วนคาวน้อย *Pogostemon helferi* Hook f. ได้แก่ ตายอด ตาข้าง และใบ
ด้วยโซเดียมไฮโปคลอไรท์ ที่มีอัตราความเข้มข้นต่างกัน แล้วเลี้ยงในอาหารสูตร MS เป็นระยะเวลา 4
สัปดาห์ จากนั้นนำไปทดลองเลี้ยงบนอาหารสังเคราะห์สูตร MS ที่เติมสารควบคุมการเจริญเติบโต
ได้แก่ BA ระดับความเข้มข้น 0, 1 และ 2 มิลลิกรัมต่อลิตร ร่วมกับ NAA ระดับความเข้มข้น 0 และ
0.25 มิลลิกรัมต่อลิตร เพื่อชักนำให้เกิดแคลลัส เลี้ยงเป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์ จากนั้นนำแคลลัสของคาว
น้อยไปชักนำให้เจริญพัฒนาเกิดต้นอ่อน โดยนำแคลลัสมาเลี้ยงบนอาหารสังเคราะห์สูตรต่างๆกัน 4 สูตร
ได้แก่ MS, ½ MS, MS + BA 2 มิลลิกรัมต่อลิตร + NAA 0.25 มิลลิกรัมต่อลิตร และ ½ MS + BA 2
มิลลิกรัมต่อลิตร + NAA 0.25 มิลลิกรัมต่อลิตร เลี้ยงเป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์

ชิ้นส่วนที่เหมาะสมในการฟอกฆ่าเชื้อคาวน้อยด้วยโซเดียมไฮโปคลอไรท์คือ ตายอด
สารละลายโซเดียมไฮโปคลอไรท์ที่มีผลในการกำจัดเชื้อจุลินทรีย์ที่ผิวของชิ้นส่วนคาวน้อยอย่างมี
นัยสำคัญ ($p < 0.05$) โดยอัตราความเข้มข้นที่เหมาะสมคือ ฟอกฆ่าเชื้อครั้งที่ 1 ใช้โซเดียมไฮโปคลอไรท์
6 เปอร์เซ็นต์ นาน 15 นาที ตามด้วยฟอกฆ่าเชื้อครั้งที่ 2 ใช้โซเดียมไฮโปคลอไรท์ 3 เปอร์เซ็นต์ นาน
10 นาที ต้นอ่อนมีอัตราการเจริญพัฒนาเกิดต้นใหม่ 88.89 เปอร์เซ็นต์ และมีการปนเปื้อนจุลินทรีย์เพียง
10 เปอร์เซ็นต์ เมื่อนำไปชักนำให้เกิดแคลลัส พบว่าการใช้สารควบคุมการเจริญเติบโตโดยใช้ BA เพียง
อย่างเดียวระดับความเข้มข้น 1 มิลลิกรัมต่อลิตร สามารถชักนำให้ชิ้นส่วนคาวน้อยเกิดแคลลัสได้ดีที่สุด
ซึ่งมีอัตราการเกิดแคลลัส 100 เปอร์เซ็นต์ มีอัตราการรอด 85 เปอร์เซ็นต์ และมีขนาดของแคลลัสเฉลี่ย
มากที่สุด 10.67 ± 2.54 มิลลิเมตร ภายใน 6 สัปดาห์ เมื่อนำแคลลัสไปชักนำให้เจริญพัฒนาเกิดต้นอ่อน
พบว่าอาหารสูตร ½ MS ทำให้แคลลัสมีอัตราการเกิดยอด 100 เปอร์เซ็นต์ โดยมีจำนวนยอด $15.25 \pm$
 3.83 ยอดต่อต้น จำนวนใบ 3.13 ± 0.82 ใบต่อยอด จำนวนราก 26.00 ± 6.72 รากต่อต้น และความสูงต้น
 1.57 ± 0.43 เซนติเมตร ภายใน 6 สัปดาห์

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก